

V ITALIJI ljudi se streljajo v hrbet. Razlika je sedaj le ta, da so tarčo obsojeni fašisti, prej pa so padali antifašisti. Na gornji sliki na stolu je Pietro Koch, ki je bil v Rimu obsojen v smrt vsled svojega sodelovanja z naciji. Nemeem je izdal v pokončanje precej italijanskih patriotov.

Poljska pod novo vlado na delu za preporod

SOCIALISTI V KOALICIJSKEM REŽIMU DOBRO ZASTOPANI. — PROBLEMI ANGLEŽEV Z ZAMEJNO VLADO. — POLJSKI REAKCIONARCI ŠE RUJEJO ZA UNIČENJE DEMOKRATIČNEGA SPORAZUMA

Dne 30. junija se je pričel v Varšavi kongres poljske socialistične stranke, ki je bil prvi od leta 1939. Nekaj konferenc se je sicer vršilo tudi prej, bodisi na Poljskem in v Londonu.

Razdor med zamejci

Socialistična stranka na Poljskem je bila reorganizirana lani in ob tej priliki je izdala manifest, v katerem je izrekla svojo solidarnost z mednarodnim delavstvom in prijateljstvo s Sovjetsko unijo. Vsled tega so jo njeni kritiki v inozemstvu označili za orodje sovjetske vlade. A na tem kongresu je Edvard Osuška-Moravski, ki je predsednik poljske vlade, izjavil, da je socialistična stranka na Poljskem samostojna in svojo politiko usmerja s stališča dejanskega položaja, ne po takem, kakršnega si zamišlja kdo v zamejstvu. Zato so šli socialisti takoj od začetka v lublinski osvobodilni odbor, ki se je potem spremenil v vlado in se preselil iz Lublina v Varšavo.

Zamejna vlada v Londonu, ki ji načeljuje Tomaž Arciszewski, pa je lublinski vladi odločno nasprotovala, jo proglašala za nelegalno in za zgolj rusko orodje. Ker sta poljsko vlado v Londonu v tem stališču podpirale angleška in ameriška vlada, Rusija pa vlado v Varšavi, je bilo treba najti rešitve in tako je nastal med Stalinom, Roo-

seveltom in Churchillom na sestanku na Jalti sporazum, da se vlado v Varšavi razširi tako, da bo zastopala vse demokratične stranke na Poljskem in da pridejo v njo tudi nekateri člani zamejne vlade.

Toda nastalo je toliko ovir, da je prišlo do reorganizacije varšavske vlade šele koncem junija. Ze dolgo prej pa je nastal zaradi tega spora razdor med poljskimi socialisti v Londonu in v New Yorku. Ena struja je hotela, da se podpre stališče Arciszewskega za vsako ceno, druga je sklenila, da se izvrši Poljsko najboljšo, ako se izvrši sklep jaltske konference.

Arciszewski izgubil

Večina vlade, ki ji načeljuje Arciszewski, je zahtevala, da se lublinske vlade ne prizna v nobenem slučaju, pač pa, da se omogoči zamejni vladi povratek v Varšavo, ker le ona je ustavna. Med tem je iz nje izstopil prejšnji premier Stanislaw Mikolajček, ki je eden izmed glavnih voditeljev poljske kmečke (Konec na 5. strani.)

Evropa v težki krizi, a zavezniki brez programa za njeno bodočnost

Evropa pod Hitlerjem je postala nekaka ekonomska enota in nazivem jo je hipoma spreminjal v "nemški življenjski prostor". Vsi ljudje v nji so bili zaposleni — milijoni seveda siloma. Sedaj pa je v nji velika gospodarska zmeda in vsled nje brezposelnost ter večanje pomanjkanja. V prihodnji zimi ji preti lakota.

Izhod bi bil Evropo reorganizirati v kolektivno gospodarstvo. In ker je sedaj pod zavezniško okupacijo, bi morali to nalogo izvršiti zavezniki, oziroma "velika trojica", ki pa je na nesrečo Evrope brez skupnega programa. Američanom in Angležem je za "red in mir" pod starim sistemom. Boje se "komunizma" pa vsled tega podpirajo reakcionarne sile, torej tiste kroge, ki so temeljni povzročitelji fašizma in vojne.

Evropa je zrela za socialni preobrat v splošnem, toda vrši se le v tistih deželah, ki so pod rusko okupacijo in kontrolo.

Ko je italijanski socialistični vodja Pietro Nenni dejal, da bi bilo za Italijo najboljšo, ako okupacijska armada odide iz nje, so se oglasili drugi s svarilom, da ako se to zgodi, nastane v nji zmeda, teror in "komunizem".

Zelo v težki krizi je Francija. Njena industrija obratuje le 20 odstotkov. Pomanjkanje v nji je hujsko kdaj prej. In kot reakcija v Italiji, tako svari reakcija v Franciji, da ako zavezniška armada odide iz nje, bo dežela izročena "komunizmu".

Ako bi hoteli predstavniki velike trojice Evropi dobro, bi se zedinili ne samo za vzdrževanje "reda in mira" v nji, ampak bi njenim narodom dovolili izvesti tudi socialni preobrat. Toda pričakovati kaj takega od ameriškega in angleškega kapitalizma, ki kontrolirata vlade njenih dežel, bi bilo nesmiselno. Saj celo na sovjetsko vlado na vso moč pritiskata, naj ne "sili" svojega sistema drugim deželam. Ampak osvobodena Evropa v tem stanju ne bo mogla ostati. Ona hoče opraviti s prošlostjo, torej tudi s kapitalizmom in monarhizmom. Čimprej to resnico London in Washington priznata, toliko boljše bo za Evropo in ves svet.

V politiki državnega departmenta ne bo sprememb vzlic novemu osebju

Bilo je že dolgo prerokovano, da bo predsednik Truman osebe v državnem departmentu precej spremenil in da bo moral Edward R. Stettinius resignirati. To je storil čim je bila konferenca združenih narodov v San Franciscu zaključena. Truman ga je imenoval za trajnega načelnika ameriške delegacije v tej novi ligi narodov. Stettinius, ki je bivši načelnik jeklarškega trusta, ni bil več diplomat, pa se je ravnal zgolj po Rooseveltovih navodilih in željah. Truman pa rabi v tej službi osebo, ki ima samostojnost in pa izvežbanost v politiki.

Kot je bilo pričakovati, je službo državnega tajnika dobil James Francis Byrnes. On je izvežban v državnih poslih. Pod Rooseveltom je imel službo nekakega pomožnega predsednika in bil je že član senata

ter vrhovnega sodišča. Z Rooseveltom je bil tudi na konferenci v Jalti, kjer se je s Stalinom in Molotovom osebno seznanil.

Po sposobnostih je torej Byrnes na pravem mestu, vendar pa ga liberalni in delavski krogi niso veselili. Kajti po nazorih je zelo konservativen in v službi "pomožnega predsednika" ni bil unijam nič naklonjen.

Kar se tiče Rusije, pravijo, da je on iskreno mnenja, da je mogoče z njo uspešno sodelovati. Znatno število višjih uradnikov v državnem oddelku pa goji do Rusije velike mrznje. Morda se bo to pod novim tajnikom kaj spremenilo.

Sedanji državni podtajnik Joseph C. Grew bo tudi nadomeščen. Grew je reakcionar, enako tudi pomožni tajnik Nelson Rockefeller, ki si je največ prizadeval, da se je fašistično

Nezadovoljnost in socialni nepokoj narašča

Delavski oddelek poroča, da je bilo v maju in juniju več stavk in izprtij kot še v katerikoli drugem mesecu od leta 1941 naprej. Značilno je, da omenja tudi izprtja. Delodajalci namreč smatrajo, da je sedaj spet čas, ko svojim delavcem lahko kljubujejo tudi ako so jim višje instance zahteve po zboljšanju meзде ali pa delavnika odobrile.

Ko smo bili potegnjeni v vojni vrtnice, so se zahteve po delovnih rokah množile tako naglo, in tudi meзде so šle navzgor, posebno ako si delal po 10 ur in več na dan sedem dni v tednu, da je socialni nepokoj, kar ga je ostalo izza dni zadnje "depresije", pojemal in v par letih skoro izginil. Kajti ljudje so delali in potrpeli vzlic drenjanju v vlakih, kljub pomanj-

kanju stanovanj in odiranju, češ, boljše je vendarle kot pa je bilo v krizi!

Ampak potrpežljivost je minljiva stvar. Vojna se je vlekla v nedogled, delavci pa so bili v nešteti krajih primorani delati ne samo nadure, ampak živeti v skrajno neugodnih, marsikje v nesaniarnih predelih. Ni bilo poskrbljeno za razvedrilo, do trga je bilo daleč in še zveze ne z njim, pa je morala taka družina kupovati v prodajalni, v kakršnih na OPA nič ne porajajo, ne na druge regulacije, pač pa le gledajo, kako bi v tako kempu zaprtega delavca obrali čimbolj do čistega.

Par let je to šlo, nato so se množile bolj in bolj zahteve po zvišanju meзде, a namesto njih so vidoma rasle cene potrebščin. Ne sicer uradno, kajti te

so določene po OPO, ampak navijal jih je in jih še navija black market.

Ker je predsednik Truman izjavil, da bo lestvica "malega jekla" pri višanju plač še veljala, je mnogokje nezadovoljnost med najbolj prizadetimi delavci toliko večja. Medtem se že skozi poldrugo leto dogajajo odpovedi vojnih naročil in tu in tam je v enem dnevu odslovljenih tisoč, pet tisoč, ali celo petnajst tisoč delavcev hkrati. To je šele "začetek". In to povzroča med delavci in njihovimi družinami socialno negotovost — kajti za sto in stotisoče nastaja vprašanje — kam sedaj?

V neki tovarni v Chicagu so odslovlili okrog pet tisoč delavcev vsled ukinjenjih vojnih naročil — toda le take, ki so stari

UNRRA Jugoslaviji z živili in blagom v precejšnjo pomoč

Pomožna akcija združenih narodov, v kateri prispevajo največ Zed. države, bo poslala v drugi polovici tega leta šestim obubožnim ljudstvom v Evropi okrog 3,895,000 metričnih ton raznih potrebščin v vrednosti \$913,000,000.

Od tega je namenjenih Jugoslaviji 858,000 ton v vrednosti \$242,200,000, Albaniji 91,000 (vrednost \$19,000,000), Čehoslovski 884,000 ton (\$196,000,000), Grčiji 1,034,000 ton (\$171,000,000) Italiji 99,000 ton (\$29,000,000) in Poljski 929,000 ton v vrednosti \$256,000,000.

Dali bodo te pošiljke res tudi dovršene kot je v načrtu UNRRA, je odvisno od okolščin. Včasih manjka ladij, ali nastanejo diplomatske in politične razprtje, a primeri se tudi, da ni blaga na razpolago. Denar zanj je določen, a zaloge živeža, medicinalij in drugega blaga pa so prenizke in tako se pošiljke ve znižala ali pa se jih začasno sploh ukine.

V prvi polovici tega leta je bilo od UNRRA za Jugoslavijo določenih 199,000 ton živeža in drugih potrebščin v vrednosti \$47,900,000. Da-li so bile te pošiljke do konca junija tja tudi poslane in razdane med prebivalstvo, nam ni znano. Štab UNRRA v Beogradu je štel meseca maja t. l. 50 oseb. Naloga teh uradnikov je nadzirati delitev poslatih potrebščin in kooperirati z lokalnimi oblastmi.

Minulo pomlad je UNRRA poslala v žitne predele Jugoslavije precej traktorjev kar v aeroplanih, ker je obstojala nevarnost, da vsled pomanjkanja vprežne živine ostanejo polja neobdelana. Nemci so namreč večino konj, volov in govedine vzeli na svojem umiku s sabo in kmetom je bilo treba traktorjev, ako so hoteli oranje in setev dovršiti ob času.

Novi avti se bodo kmalu dobili

Avtna industrija bo smela v drugi polovici tega leta izdelati 241,916 novih avtov, kvota za prve tri mesece prihodnjega leta pa je 449,100 novih avtov. Vsaka izmed desetih kompanij avtne industrije jih bo smela izdelati od omenjene skupne kvote le nji določeno število.

argentinsko vlado sprejelo med združene narode in se jo povabilo v San Franciscu.

Tudi črnci niso Byrnesa, ki je iz South Caroline, nič kaj veselili. Je pač južnjaški politik, ki ne verjame v enakopravnost črncev z belo raso.

V državnem oddelku so torej spremembe, toda vnanja politika ameriške vlade bo ostala enako konservativna kot je bila doslej.

Švedska — dežela blagostanja in negotovosti

SOCIALISTI SE UMAKNILI IZ KOALICIJSKE VLADE. NEUTRALNOST PRINESLA PROSPERITETO, ZAMERE IN BOJAZEN PRED SOVJETSKO UNIJO. — VELIKA STAVKA V METALURGIČNI INDUSTRIJI

Junija je odbor švedske social-demokratske stranke sklenil, da ker je vojne konec ni za koalicijsko vlado nič več potrebe in njeni ministri so se umaknili iz nje. V parlamentu imajo socialisti izmed 230 poslancev 115 sedežev in komunisti 15, torej skupno 30 več kot vse druge stranke.

Skrbi vzlic blagostanju

Vzlic tej spremembi pa je Švedska na površju politično mirna in njeno ljudstvo živi boljše kot kjerkoli v Evropi. Ameriški časnikar William H. Stoneman piše iz Stockholma, da ko prideš danes na Švedsko, se ti zdi kot da si prišel v ameriško prosperiteto leta 1928.

Na površju se ti zdi vse normalno in blagostanje je tolikšno, da je kar nevrjetno.

Ljudje zglejajo dobro hranjeni in fino oblečeni. Boljše restavracije servirajo najboljša jedila in mesa je v njih na izbiro. Nordiska Kompaniet, ki je ena najboljših department trgovin na svetu, ima v zalogi raznega blaga kakršnega ne moreš kupiti nikjer drugje v Evropi, z morebitno izjemo Švice.

Lahko dobiš taksi kadar ga potrebuješ in telefon deluje, kar bi sedaj zaman iskal v drugih evropskih deželah.

Tako izgleda položaj na površju. Je pa resnica, da žive Švedje vsa ta leta boljše kot pa prebivalci katerekoli druge dežele v Evropi. A pod površjem pa slika ni tako razveseljiva. Ljudstvo je v duševni napetosti in v politični negotovosti. Imovitvi sloji pa imajo vrh tega še strah pred "rečo nevarnostjo".

Švedska ima že po svoji naravi star "superiority complex" ki bazira na prirodnem bogastvu te dežele in pa v gotovosti, da so Švedje fizično in duševno najrazvitejša rasa v Evropi.

Ampak sedaj je ta "superiority complex" zelo padel in se spreminja v "inferiority complex", ker je bila Švedska nevtalna v času, ko drugi dostojni ljudje po svetu niso mogli biti nevtalni.

Opaža se tudi politični in ekonomski nepokoj. V kovinarski industriji je 125,000 delavcev že pet mesecev na stavki. Narodni dohodki so se znižali 10 odstotkov in v enaki meri tudi življenjski standard. Ampak cene potrebščin so stabilne od jeseni 1942.

Politična negotovost je v strahu trgovskih krogov pred radikalnim krilom social demokratične stranke in pa ker je možnost, da dobi Švedska popolnoma socialdemokratsko vlado. Posebno jim delata skrbi socialistična voditelja profesor Gunnar Myrdal, ki je bil načelnik vladne komisije za državno planiranje, in Ernst Wigforss, ki je bil od leta 1932 finančni minister. Myrdalova šola propagira nacionalizacijo oljne industrije, privatnih zavarovalnic, trgovino s premogom, delno socializacijo obutvene industrije in sploh vseh drugih važnih večjih obratov.

V social-demokratski stranki je precej konservativcev, ki niso za tako drastično socializacijo, a možno je, da jo bo pri vhodnih volitvah večina volilcev odločno zahtevala.

KATERI SLOJ JE IMEL OD TE VOJNE NAJVEČ KORISTI?

American Institute of Public Opinion, ki ga vodi dr. George Gallup, je poslal svojih 217 reporterjev med ljudi, da ugotove, kaj mislijo na gornje vprašanje.

Šestdeset odstotkov vprašancev je odgovorilo, da imajo od te vojne delavci največ koristi, ne samo izučeni in napolizučeni delavci, ampak tudi navadni delavci. Le 15 odstotkov vprašancev je izjavilo, da imajo največ dobička od vojne vrhnji sloji, pet odstotkov pa, da so farmarji največ profitirali.

Ako se pomisli, kako piše meščansko časopisje o delavcih, ni prav nič čudno, zakaj toliko ljudi misli, da imajo zgolj oni dobiček od vojne. In ker isto časopisje ogromnih profitov korporacij ne obeša na veliki zvon, je povsem naravno, da je le 15 odstotkov Gallupovih vprašancev znalo povedati resnico na vprašanje, kdo ima res dobiček od vojne.

Ako delavci "dobro" zaslužijo, morajo delati za svojo plačo. In ako je njegov ček izredno visok, je treba pomisliti, da je delal zanj 60 in morda še več ur na teden.

Le pet odstotkov ljudi je po Gallupovi statistiki mnenja, da imajo farmarji dobiček od vojne. Resnica je, da sedaj zanje ni slabo, ker pridelke lahko prodajo. Toda tudi oni morajo delati za svoje dohodke.

A tisti ljudje, ki kontrolirajo banke, industrijo, rudnike in veletrgovino, pa žanjejo stotisočake in milijone od dela drugih. Njihovi dobički na račun vojne so naravnost ogromni. Vladna obetanja, da sedaj ne bo vojnih profitov, kakršni so bili v prejšnji vojni, so ostala le na papirju. Kajti profiti v prejšnji vojni so bili v primeri s sedanjimi malenkostni. In davki so sedaj še bolj naloženi na malega človeka kot kdaj prej. V razredni družbi ne more biti drugače, posebno v tej deželi ne, ker je delavski razred v zakonodajah brez svojih zastopnikov.

POVESTNI DEL

VLADIMIR RIJAVEC:

SLONČEK IZ ŽGANE GLINE

(Dalje in konec.)

"Bojiš se jih... in očeta so ti pretepli," mu je govorila mimogrede.

"Da, res! Očeta so mi pretepli... Zakaj so ga?" se je osvestil. In spet se je začutil močnega.

V jeseni se je Martin vrnil na delo. Rešili so mu nogo, toda v kolenu mu je ostala trda... Cas je vsem izbrisal nesrečo iz misli, nobeden je ni več omenjal; kot nekaj potrebnega, neizbežnega in samo po sebi umevnega se jim je zdela... le Borisa je spomin nanjo zasledoval pri vsakem koraku, na cesti, doma, v cerkvi, v šoli — povsod. Ni mu dal miru.

Martinu se je izgubil. Če ga je videl pred sabo na cesti, je skrajšal korak, da ga ne bi prehitel; — če se mu je zdela, da se bosta srečala, se mu je umaknil s poti... potem pa je še dolgo gledal za njim, dokler ni zavil med hiše ali se izgubil v klancu.

3.

Tisto leto je imela opekarna mnogo naročil. Pozno v noč so ji morali služiti njeni ljudje in tovorni avtomobili, ki so razvažali opeko na vse strani, so brenčali še dolgo potem, ko je zavladal v naselju mir in je ugasnila poslednja luč v njem. Pa niso zmogli vsega. Kmetje v okolici, ki so imeli svoje konje in vozove so lahko dobro zaslužili, — tovarna jih je najela, da so ji razbremenili delo. Tudi delavci v tovarni, ki so bili večji vozarstva, so si v opoldanskih urah med odmorom in v večerih po končanem delu, izposajali pri sosedih za majhen denar konje in vozove, ter izvrševali naročila, ki jih je dan za dnem dobivala opekarna. Pozabili so na utrujenost; — veseli so bili, da so si mogli zaslužiti nekaj več kot ponavadi.

Tudi Martin je vozil. Privadil se je na svojo v kolenu trdo nogo; delal je prav tako in ista dela kot poprej. Vedno je bil dobre volje in smeh kar ni hotel izginiti z njegovega obraza.

Boris je dan za dnem opazoval, skrit kje med hišami ali še rajši med grmovjem, dolge kolone težko natovorjenih in obupno stokajočih voz, ki so se, zaviti v oblake prahu, pomikali po cesti. Mnogokrat se je zalotil, da išče med vozniki pravzaprav le enega: Martina;... da ga drugi ne zanimajo več, da so mu postali tuji in da je izgubila vsa jeza nanje, ki je toliko let tlela v njem. Zakaj je izgubila, si ni mogel razjasniti, — le to je vedel zagotovo, da ga je izmed vseh v tovarni začel zanimati edinele Martin — in da tudi na njega ni jezen. Pa vendar se mu je umikal; bal se ga

je srečati, kljub temu, da je vzrastla v njem rahla simpatija do njega, ki jo je sicer skrival, a je ni mogel zatajiti in mu ni bilo njegovo veselje petje, kadar je v večerih razvažil opeko, sedeč na vozu, z iztegnjeno nogo pred sabo in vihtečim bičem v roki, nič manj všeč, kot pesem orgel ob nedeljah v cerkvi.

Od tistega dne, ko se je na zemljišču pod hribom zgodila nesreča, se je Boris izgubil mesta, ki ga je bil poprej vžljubil, ki mu je postalo nekako pribežališče, in ki ga je vedno razvedrilo, pa najsi ga je posetil zjutraj ali zvečer, v solnce ali dežju; — ne, od tistega dne še ni obiskal svojega starega razglednega mesta v travi pod gozdom. Izogibal se ga je z nekim strahom v sebi, z neko čudno slutnjo, da bo zaslišal Martinov krik, če bo zašel nanje. Ni se mogel otresti tega občutka. Našel si je novo skrivališče doli pod klancem, v grmovju za studentcem, med tremi velikimi črešnjami, ki so spomladi upadale že od daleč, s svojimi snežnobelimi krošnjami v oči; mu z milijoni odpadajočih cvetnih listov krasile skrivališče, — a so bile sedaj že obrane in se jim je listje pričelo zvijati, rumeleti in odpadati. Tudi drugih zanimivosti je našel tam: veliko mravljišče je odkril že v prvih dneh; doplina v debli največje črešnje, se mu je kot tajna zakladnica njegovih najmlajših, od očeta izdelanih glinenih kipcev, še posebno priljubila; krošnje najbližjih dreves niso mogle skriti njegovim bistrim očem obilice ptičjih gnezd, katerih prebivalci so ga v začetku preplašeno sprejeli, pa so se kmalu privadili njegovim vsakodnevnim obiskom in so ga z vriscem pozdravljali.

Danes ga je zanimal velik polž, ki so se ga lotile mravlje. Reče se jih je otepal, kakor je vedel in znal — in se jim s svojim počasnim begom, ki ga niti z največjim trudom ni mogel pospešiti, skušal rešiti ter je junaško zavil na prašno cesto. "Hitreje! Brže!", mu je prigovarjal in ga vzdobujal Boris. Ali polž ni mogel več. Prah mu je izpil vso slino; počasneje in počasneje se je premikal ter se končno ustavil, se stisnil v svojo hišico in se menda sprizajnil z mislijo, da je predan usodi na milost in nemilost.

Borisu se je zasmilil. Dvignil ga je iz prahu in ga očistil mravej. Potem ga je hotel položiti v grmovje, a prestrašil ga je glas, ki ga je zaslišal za sabo, da je obstal kot ukopan: "Pazi! — Prokleta! — Zakaj se ne umakneš? Kaj delaš na cesti?" Boris se je ozrl in se znašel

pred Martinovimi konji. Polž ga je tako zamotil, da je popolnoma pozabil, kam je zašel in je preslišal ropot voza, ki se mu je približal. A niti konja, niti voza se ni ustrašil toliko, kot ogromne postave Martinove, — vsaj v tem trenutku se mu je zadržala ogromna, — in njegovih ukazujočih pogledov, ki so ga prebadali.

"No, kaj bo? — Umakni se! — Izpustil je polža. Ustrašil se je nenadnega srečanja in bilo mu je, kot da so mu otrpnile noge. Sele ko je Martinova roka preteče dvignila bič, ga je otrplost minila. Obrnil se je in se z vso močjo pognal preko jarka.

Hop! Drugi breg je bil vlažen. Spodrsnilo mu je da je padel in se potolkel po rokah in kolenu ter začutil močno bolečino v desnem gležnju. Trenutek je obležal, — obšel ga je občutek sramu in jeze in zasmilil se je samemu sebi, da so mu solze stopile v oči, — potem se je poskušal dvigniti. Rane so ga zaskalele in zastokal je.

"Te hudo boli?" ga je vprašal Martin tako prijazno in sočutno, da se je Borisu zdela, kot bi ga bil vprašal nekdo drugi in ne Martin.

Odkmal je, čeprav ga je bolelo. Martinova prijaznost je povečala v njem občutek jeze in brenil je z nogo proti njemu, ki je stopil z voza in se mu približal, da bi pogledal, kako in kje se je potolkel.

"Pusti me! — Pusti me!" Toda Martin ga ni poslušal. Odrgrgal si je kos rokava od srajce, ga namočil v studencu in mu začel izpirati kri s kolena. "Nočem!... Pusti me!... Nočem!..."

Boris se je izvijal in uporabljal vso svojo ihto, da bi se Martinu iztrgal iz rok, kar pa se mu ni posrečilo, dokler ga ni z vso silo, kolikor jo je zmogel, ugriznil v rame. — Martinova dobrota ga je bolela; hotel ji je ubežati; zdela se mu je nekaj nenaravnega, nenavadnega, nemogočega. Da mu jo je napravil kdo drugi, bi jo bil sprejel drugače in hvaležno... toda od Martina? Ne, od njega je ni mogel; ni je smel, — vsaj občutil je, da je ne bi smel... In vendar mu je prijetno dela, — saj se je tako redko kdo pobrigal zanj ali mu rekel prijazno besedo.

"Ali iz tovarne je," si je skušal dopovedati. "In ono, kar so napravili z očetom?" Nezasadovoljen je bil s samim seboj. Nekaj mu je prigovarjalo, naj bo hvaležen Martinu, ki se mu je pokazal tako dober in prijazen, — obenem pa se je čutil krivega, kot da je prekršil svojo objubo. — Tisto zadovoljstvo, ki ga je občutil, ko je ugriznil Martina, ga je kmalu minilo, — skoro mu je bilo žal, da je to napravil in na jok mu je šlo. Vendar je stisnil zobe in se kljub temu, da ga je močno bolela noga, hitro izgubil med grmovjem.

Par dni ga potem ni bilo videti. Martin je pozabil nanj, — toda drugi teden ga je nenadoma spet zagledal na cesti. Bolj bled se mu je zdel kot zadnjič in nič veselega, otroškega ni našel v njegovem plahem pogledu, drobni postavi in dolgih, golih rokah, ki so nekaj stiskale k prsim.

"Kako je mali? — Te še boli?" Nategnil je vaveti ter zavrl vož, da se je ustavil prav ob Borisu. "Se me še bojiš? — — Prisedi!"

Boris se je povzpela na voz, prijel Martina za roko in se stisnil k njemu.

"Ti si dober," mu je rekel tiho in oči so se mu napolnile s solzami. "Rad te imam." Martin ga je pobožal po lašeh in pognal konje.

"In čigav si pravzaprav? — Zadnjič sem te prvokrat videl."

Boris je stisnil kolena k sebi in vzdihnil. Težko mu je postalo pri srcu in žal mu je bilo, da se bo prijateljstvo, ki ga je komaj sklenil, tako kmalu končalo. Prepričan je bil, da bi se moralo končati, če bi Martinu

POVELJNIKI, KI SO PLANIRALI OKUPACIJSKO OBLAST NAD NEMCIJO... Ves bišči Hitlerjev rajh je razdeljen v svrhu okupacijske oblasti med armade štirih držav. Glavne so Sovjetska unija, Zed. države, Velika Britanija. Precejšen kos Nemčije so dale fe tri dežele Franciji za njeno okupacijsko zono. Gornje so zavezniški poveljniki maršal Žukov, general Eisenhower in angleški maršal Montgomery, ki so med sabo uredili načrte za nadaljevanje zavezniške okupacije v Nemčiji.

povedal čigav je — in izpustil je njegovo roko.

"Pa mi povej vsaj kako ti je ime?"

"Boris. — Boris Mlakar," je pristavil še tiše.

"Ah," se je začudil Martin, "Mlakarjev si?"

"Sem," je pritrtil in začutil, da mu je kri udarila v lica.

"Potem si sam... Nikogar nimaš," se je spomnil Martin po kratkem molku.

"Da, sam... Nobeden ne mara preveč zame."

"Tudi jaz sem sam. — Bi rad stanoval z mano? —"

"Rad bi," se je razveselil Boris in ga spet prijel za roko.

"Zakaj si mi tako dober?"

Nočilo se je. Konji so se upekali in oznojili. Martin jim je pustil počasnejšo hojo. Kolesa težko naloženega voza so bolesto škripala. Martin se je zleknil nazaj na opeko in prepustil vaveti Borisu. Na jugu se je lenočilo; velik mesec se je leno dvigal iz za hriba, večernica je čudno drhtela. Okenea po hišah so začela mežikati; v sobah so prižigali svetiljke. Polje se je umirilo v srebrnobeli mesečini; od gozda sem ga je božal veter. Pred nizko hišo ob cesti je pela mlada žena uspanko svojemu detetu, ki je zaspano jokalo, menajoč si z debelušnimi rokami oči.

"Nekaj sem ti prinesel," se je skrivnostno obrnil Boris k Martinu.

"Meni si prinesel?"

"Da! Poglej!"

Slonček iz žgane gline. Po dolgem boju s samim seboj ga je odločil v dar sprave. Nežno ga je pogladil, pa še enkrat stisnil k sebi in ga pobožno dal Martinu. In kar odleglo mu je, — laže in vesleje mu je postalo v duši, ko je videl, da se Martin ni niti začudil, niti zasmeljal, — marveč je da sprejel mali dar resno, kot bi mu ga bil dal nekdo drugi, nekoliko starejši in ne otrok.

"Hvala," je rekel Martin tiho, ga stisnil k sebi in ko ga je Boris pogledal, je videl, da ima vlažne oči, — pa si ni mogel razjasniti zakaj.

Nihče ne more trditi, da so nam bili v vojni proti Nemčiji Arabci koristni. Znano je, da so bile na delu povsod močne struje v prid Nemcev in Italijanov, dokler nismo pred Egiptom obojih porazili. V Iraku in v Siriji je morala Anglija celo vojaško nastopiti, da čuva svoje interese. Nikdo ne ve bolje kot Churchill in Eden, da smo prejeli vse koristi iz Palestine pred vsem iz rok Židov. A vendar je težko razumevati našo politiko v Palestini — navzlic Churchillovi retoriki — drugače, kot da smo se še enkrat odločili žrtvovati židovske interese Arabcem, da tako kupimo njihovo dobro voljo. Britanski javnosti bi moralo biti znano, da je namišljeni parlamentarizem arabskega sveta le fasada, za katero se skriva oligarhistični režim izkoriščanja. Mnogi kmetov trdo služijo pečici veleposestnikov, ki čisto niti ne prebivajo na svoji zemlji.

Razumljivo nam je, da Churchill po svojem slavem izreku noče upravljati "likvidacije britanskega cesarstva". Očividno pa se mu mnogo manj upira posel upravljanja likvidacije fran-

Harold J. Laski o sporu zaradi Lavanta med Francijo in Veliko Britanijo

Znani angleški socialist in podpredsednik odbora angleške delavske stranke profesor Harold J. Laski je o homatijah v Lavantu napisal za časniško agencijo ONA sledeči članek:

Težko je govoriti o tej krizi — ne le, ker prihaja ta spopad med angleškimi in francoskimi interesi v jako neprikladnem trenutku, temveč tudi radi tega, ker Franciji onemogočuje, da si bi v duševnem pogledu opomogla od hudih udarcev, ki jih je dobila v letu 1940 in pozneje.

Onim, ki žele obsojati Francijo, je pač lahko reči, da jo je de Gaulle pomolil. Mislim tudi, da imajo prav, toda obenem je treba reči, da se skriva v ozadju te zadeve precej več, kot pa je videti na prvi pogled. Tudi v Washingtonu in Londonu je manjkalo razumevanja. De Gaullea so prepričali, da obstoja namenoma zasnovana zarota, katere smoter je Francijo potisniti med države drugega reda. Očitki, katere mu mečejo v obraz, navidezno le prikrijevajo to namero.

De Gaulleu očitajo, da je Siriji in Lebanonu obljubil neodvisnost, zdaj pa poskuša vzeti svojo besedo nazaj. Toda tu so še druge stvari, katere je vredno poznati. Dobro bi bilo, ako bi poznali zvezo med Edenom in trmasto upornostjo arabske lige. Vedeti bi morali, zakaj kar naenkrat, tako nanemoda in nepričakovano priznavamo važnost in skoro tudi vrednost arabskega nacionalizma. Kaj je pravzaprav delal general Sir Edward Spears v Siriji? Zakaj posveča britanski Foreign Office toliko naporov v povečevanju Ibn Sauda? Kolikšen del teh naporov je pripisati želji, da se povoljno vpliva na mohamedance v Indiji in se jih izneveri indijski kongresni stranki? Najbolj važno pa bi bilo, da se nam pove, koliko vsega tega je posvečeno petrolejskim ležiščem Srednjega vzhoda?

Nihče ne more trditi, da so nam bili v vojni proti Nemčiji Arabci koristni. Znano je, da so bile na delu povsod močne struje v prid Nemcev in Italijanov, dokler nismo pred Egiptom obojih porazili. V Iraku in v Siriji je morala Anglija celo vojaško nastopiti, da čuva svoje interese. Nikdo ne ve bolje kot Churchill in Eden, da smo prejeli vse koristi iz Palestine pred vsem iz rok Židov. A vendar je težko razumevati našo politiko v Palestini — navzlic Churchillovi retoriki — drugače, kot da smo se še enkrat odločili žrtvovati židovske interese Arabcem, da tako kupimo njihovo dobro voljo. Britanski javnosti bi moralo biti znano, da je namišljeni parlamentarizem arabskega sveta le fasada, za katero se skriva oligarhistični režim izkoriščanja. Mnogi kmetov trdo služijo pečici veleposestnikov, ki čisto niti ne prebivajo na svoji zemlji.

Razumljivo nam je, da Churchill po svojem slavem izreku noče upravljati "likvidacije britanskega cesarstva". Očividno pa se mu mnogo manj upira posel upravljanja likvidacije fran-

coskih interesov na Srednjem vzhodu. Tudi tega se očividno ne boji, da bodo prenešeni masakri Židov iz Centralne Evrope na Srednji vzhod. Nejasno mi je pa vsekakor, zakaj je treba smatrati, da sta Sirija in Irak vredna svobode in samovlade, katero Churchill še vedno odreka Indijcem.

Vem pa, da je cena, katero je Churchill — prav kot njegovi tovariši — pripravljen plačati za dobro voljo Arabcev v pogledu petrolejskih ležišč in transportnih zvez, mnogo previsoka. Ta dobra volja je namreč že danes precej majhna. Nadaljevala pa se bo le toliko časa, dokler Ibn Saud in njegovi zavezniški ne bodo imeli nobene druge prikladne možnosti na razpolago.

Med vojno so bili na razpolago za primerno ceno, katero je bilo treba plačati, da se jih "apiza". Po vojni pa nam bodo na razpolago zopet le toliko časa, dokler bomo pripravljene in sposobni plačevati ceno, katero bodo zahtevali.

Zelo verjetno je, da bodo morali najprvo, kot prvič, plačati

to ceno Židje. Toda to bo le začetek — kajti ta cena ne bo dolgo zadostovala. V bistvu, nekako na dolgo roko, bodo morali plačevati to ceno vedno naprej siromašni kmetje, te nenznansko ubožne ljudske mase na Srednjem vzhodu. Tem bo treba torej trajno odrekati možnost, da si opomorejo in da si izboljšajo standard življenja — kljub temu, da jim bi morala civilizacija ta dolg že davnaj plačati.

Sedem predlog za obnovo prohibicije

V sedanjem kongresu je bilo ponovljenih sedem predlog, ki določajo obnovo prohibicije. Ena izmed njih je za ponovitev prohibicije kakršno smo imeli po prejšnji vojni. Predlaga jo kongresnik Joseph R. Bryson iz South Caroline. Kongresnik Stephen Pace iz Georgije pa je ponovil predlogo, ki ima po njegovem mnenju več upanja na sprejem kot pa prvo omenjena. Paceva predloga prepoveduje prodajanje alkoholnih pijač v sosesčinah, kjer so vojaški tabori, vojaške šole in mobilizacijski centri. Sprejem take predloge bi pomenil uvedbo skoro popolne prohibicije pod masko, da se gre za moralno vojaštva.

Senator Johnson iz Colorada predlaga prepoved oglašanja alkoholnih pijač po radiu in senator Capper iz Kansasa predlaga prepoved pošiljanja oglaševanja za alkoholne pijače iz ene države v drugo. Veliki magazini in listi, ki imajo cirkulacijo po vseh Zed. državah, bi morali potem take oglase ustaviti. To bi pomenilo milijone dolarjev škode zanje.

Boj proti podmornicam težavna stvar

Nemške podmornice so na višku nacijske ofenzive na morju postale zavezniškemu pomorskemu prometu silno nevarne in potopile mnogo naših ladij. Veliko vojakov in mornarjev je izgubilo življenje in ogromnega tovora je šlo na dno. Zavezniški so se odločili tej nevarnosti storiti konec in po par letih bojev so zredčili število nemških podmornic poliko, da so bili transporti pred njimi že prilično varni. Vsega skupaj so zavezniški potopili 713 nemških podmornic.

Velika narodna slavnost

Centralni odbor amer. Slovencev za jugoslovansko pomoč v Clevelandu priredi
V NEDELJO 8. JULIJA
na prostorih Društvenega doma
na Reher Ave., EUCLID, O.
SLOVENSKI DAN
SPORED TEGA DNEVA JE SLEDEČI:

1. Proslava zmage nad fašizmom in nacizmom.
2. Petje, nastopijo skupni pevski zbori.
3. Govori: Nekateri govorniki direktno iz stare domovine.
5. Zabava na prostem in ples v dvorani.

Rojaki iz Clevelanda in bližnjih mest, pohitite na to pomembno proslavo v obilnem številu.

Postanite prostovoljna pomočnica strežnicam
Pomoč podnevu se nujno rabi
Zglasite se v vaši najbližji bolnici

"Gotovo da sem lahko v pomoč strežnicam HVALA MOJEMU MODERNEMU AVTOMATIČNEMU ŠTEDILNIKU"

"Takole lahko prostovoljno pomagam strežnicam dva dni v tednu in obenem kuham za svojo družino: Predno odidem zjutraj na delo v bolnišnico, dam jestvine v štedilnik in ko sem odsotna v bolnišnici, avtomatični kontrolnik na istem dela zame. Ko se vrnem imam kosilo gotovo in v redu za serviranje. Torej, ako si želite nekaj prostega časa po vojni zase in družino, zagotovite si moderni štedilnik ko bodo zopet na trgu."

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

Najboljši pripomoček pri učenju angleščine za starejše, ali mlajšim za učenje slovenščine je DR. KFRNOVO

"ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO"

"English-Slovene Reader"

Cena \$2.00 s poštnino vred

Naročila prejema
PROLETAREC
2301 S. Lawndale Ave., CHICAGO 23, ILL.

BILL TO ENSLAVE LABOR

The opening shot of one of the worst anti-labor legislative campaigns ever to be launched in Congress and the press has just been fired.

The so-called "Federal Industrial Relations Act" introduced by Senators Burton, Ball and Hatch would destroy most of labor's hard-won rights. It has been dubbed by CIO President Murray "a bill to enslave labor."

He points out that it would "tear the heart out of the Wagner Act;" authorize unilateral action by employers against unions; establish compulsory arbitration; set aside the protection of the Norris-LaGuardia Act against anti-labor injunctions; lay unions open to constant harassment in the courts, and infringe on the constitutional rights of freedom to organize, freedom of speech and assembly and freedom to refrain from working.

The farcical pretense that this is a "program for industrial peace" prepared by persons unconnected with either industry or labor is exposed by the fact that the drafting committee was chiefly made up of employers and corporation attorneys.

It is deplorable that the interests behind this measure could not even wait for the war to be over before launching their vicious campaign to destroy labor's rights.

But at the same time it is just as well that labor should be forewarned that it will again be subjected to anti-union campaigns similar to those that followed the last war.

In mobilizing all its strength to defeat this measure, labor will be forcefully reminded that eternal vigilance is the price of liberty, and that even the strongest union organization is not safe if its members don't organize politically as well as industrially.—CIO News.

"BATTLE OF THE CHANTICLEER"

We have had many occasions to commend "Bill" Evjue's "Capital Times" of Madison, Wisconsin, an unusually consistent crusader for the right. Recently, Evjue has been going after the lobbyists swarming the Wisconsin legislature, just as they swarm around every other state legislature.

The other day "Bill" got a tip that some of the lobbyists were "going to throw a party" at a favorite "joint," known as the "Chanticleer." It would appear that these lobbyists represented the highway contractors' combination and that they had just succeeded in persuading the legislature to override the governor's veto of a bill which, according to Evjue, would permit the contractors' combine "to snare 25 percent of the state's revenue for its own profit and aggrandizement."

Evjue decided the "Chanticleer" party should be given proper publicity and he dispatched reporters and a photographer to the scene of action. Sure enough, there were the lobbyists and the legislators, lined up at the bar, swigging a little good "booze" prior to enjoying a generous dinner.

The appearance of the press men created a panic and, headed by the boss of the "Chanticleer," the legislators and the lobbyists proceeded to "beat 'em up."

We think the lobbyists and legislators made a mistake. The principal effect will be to publicize their evil practices. A little east of Wisconsin, in Michigan, they have been sending grafting legislators and bribe-giving lobbyists to the penitentiary.

The "Battle of the Chanticleer," as Evjue calls it, may cause the people of Wisconsin to follow Michigan's excellent example. All that is needed is a district attorney who knows how to prosecute crooks.—Labor.

Planned Economy Here to Stay But it All Depends Who Does the Planning

By RAYMOND HOFSES, Editor Reading Labor Advocate

Another increase in the point value of oleomargarine, the "poor man's butter," is important because it threatens American dinner tables with further shortages in foods that are vital to health. But even more important is the fact that this business of juggling the necessities of life—arbitrarily and without adequate explanation—brings into sharper focus the warnings now being sounded by opponents of a planned economy.

The charge is that planning is destructive of freedom—and the arbitrary manner in which planning is being done today appears to support that contention. Certainly, so far as most Americans are concerned, this business of being herded into line and told what's what is a mysterious process in which the people have no part, but to conform. And certainly it is not democratic in its procedure; in America no less than in Nazi Germany the lives and customs and general behavior of the common man are shaped by decree and by announcement.

We being told. We're told that we can't have steaks. We're told that we'll have to get along with less lard. We're told that our coal will cost us a dollar more per ton. It's just like that; the little people of these United States, like the little people of other nations at whom we poked ridicule when fascism was budding in Europe, stand and wait and wonder what somebody is going to do with them.

The way American people are being manhandled right now gives that man Hayek, who wrote a book to prove that planning is the "Road to Serfdom," something to talk about. It also gives people who want to be free something to worry about and Socialists something to explain.

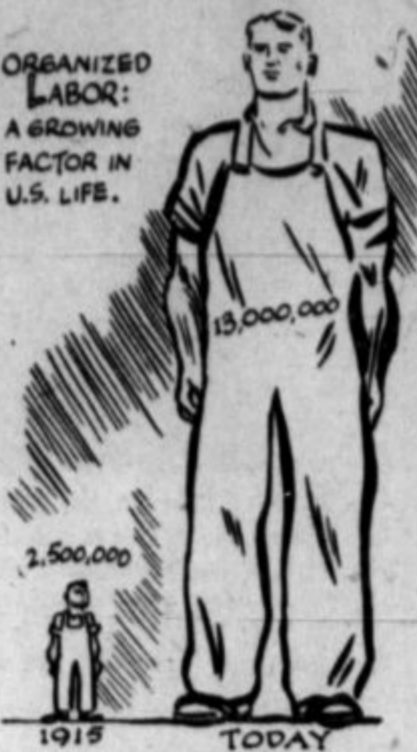
Fortunately for the Socialists, they have an explanation that is simple and logical and that has been given in this and other Socialist columns well in advance.

The explanation of what is taking form right now is that—

We ARE going to have a controlled and planned economy because the evolution of production and transportation has brought the world to that place, long since

THE MARCH OF LABOR

ORGANIZED LABOR: A GROWING FACTOR IN U.S. LIFE.

IN THE IRON INDUSTRY FOR A FEW YEARS AFTER THE CIVIL WAR, BECAUSE OF THE SCARCITY OF HOME TALENT, PUDDLERS AND ROLLERS HAD TO BE BROUGHT FROM GREAT BRITAIN UNDER FIVE-YEAR CONTRACTS.

TWO MILLION SMALL BUSINESSES—EMPLOYING LESS THAN 100 WORKERS EACH—EMPLOY 45% OF ALL WORKERS.

FOR THE BEST IN HATS—CRAFTSMANSHIP AND UNION MADE—INSIST ON THIS LABEL IN THE NEXT HAT YOU BUY.

Operate Industry—A Point To Be Pressed

A conference of United Auto Workers' local unions have come up with a demand for government action with regard to industries which are not being operated by private capital.

What they suggest is a "natural." The unions ask that the government—OPERATE THEM!

We submit that that is what industries are for; to be operated in such a manner that they will produce all the abundance that the people of this nation need for a good life.

The most disgraceful and contemptible thing that workers could do, after the demonstration of America's possibilities during this war, is to await the pleasure and profit of a small group of owners before producing for their own welfare.

We don't believe that private enterprise should be permitted to conduct their depression- and war-breeding racket at all. We contend that the people, through their government should manage production and distribution for their own benefit. But—

If private capitalists can't or won't operate industry, then the workers should use their government as an instrument to do that necessary job for themselves.

Back in the dismal decade which began in 1929 workers stood and waited and starved while machinery stood idle all about them. That was a foolish as though a thirsty giant were to stand at a spring and wait the permission of a puny dwarf before drinking.

The people of America crave for the security and wellbeing that their own labor plus modern machinery now can produce. Nothing should be permitted to stand between them and their desires.—Reading Labor Advocate.

NINE MONTHS OF PROHIBITION ENOUGH

McLennan County, Texas, which only last August became the largest dry county in the U. S. abandoned prohibition after trying it out for nine months. The county, which has a population of more than 100,000 and includes the city of Waco, voted to return to the legal sale of beer in an election held last month. The vote was 10,936 to 9,896, a majority of 1,040 votes in favor of beer. In July, 1944, the county voted out legal beer by a majority of 699, the vote being 8,768 to 8,069. Waco's vote proved the deciding factor in last month's election, returning a majority of 1,234 votes in favor of beer, whereas in the previous election, the city voted dry by a 226-vote majority.

It is interesting to note that the absentee vote was a small factor in the outcome of the election, totaling but 373, which included a few service men's ballots.

In abandoning prohibition, McLennan County achieved the distinction of being the first Texas county to return to beer, after having once voted dry, since Repeal. McLennan's shift left 139 counties still dry for beer out of the State's total of 254 counties. Undoubtedly quite a few of those 139 would also reverse their former vote if the voters were given the opportunity.—The Brewery Worker.

LABOR SCORES UNUSUAL VICTORY

Minneapolis, Minn., —On Tuesday June 12, in the municipal election, organized labor won an unusual victory.

The incumbent, Mayor Marvin L. Kline, was routed by Hubert H. Humphrey, who carried the endorsement of the entire labor movement—A. F. of L., C. I. O. and Railroad Brotherhoods. Humphrey's majority was the largest in the history of Minneapolis—31,393.

He is only 34 years old, younger than any man who has ever presided over the City Hall. At one time he taught political science at MacAlester College.

His first dip in politics was two years ago. With the backing of the labor unions, he made an unsuccessful bid for the mayoralty.

Labor will apparently control the city council 14-12. The workers also elected three members of the school board, and Clifford C. Peterson as park commissioner. Nellie Stone, a member of the Hotel and Restaurant Employees' Union, was put on the Library Board, the first Negro ever elected to a city office.

MARINE'S PAPER INDICTS GREEDY BUSINESS

Back in the 1930's, the Senate Munitions Investigating Committee showed how American and British business men helped to re-arm Germany after the last war. They also helped to arm Japan for this war, according to an article in the "Marine Corps Gazette," magazine published by the U. S. Marines.

"Whenever you run across a Lewis gun in use by the Japanese," the article tells our Pacific fighters, "study it carefully. If the markings are British or American... the weapons were part of the Japanese armament program made possible because a handful of Americans or British didn't care how they made their money, so long as it came easy."

"The more you remember what the enemy threw at you, and how he got it in the first place, the more likely you will be as an ex-Marine to take measures against people who may want to help along World War III because they can make money out of it." —Labor.

UNCLE SAM'S POST-WAR EXPENSES

From every point of view, war is a costly adventure. To use the words of an old gambler, "You lose if you win."

Before we went into the first World War, about 28 years ago, Uncle Sam was getting along very nicely on an income of about one billion a year. After this war, according to the Brookings Institution, governmental expenditures will total 22 billions a year, and that is in addition to anything we may pay on the principal of our debt.

Statesmen of 30 years ago would be appalled by that prospect. We can't "laugh it off," but we can take care of it.

It would require a national income of between 200 and 250 billions a year.

That means jobs for everyone at good wages and equally good prices for the farmers' crops. Furthermore, under those conditions, we could eventually pay off the debt. However, that's "another story." —Labor.

SOVIETS FOLLOW NON-INTERFERENCE POLICY, VIENNA SAYS

Washington — The Soviet-controlled Vienna radio, in a recent broadcast on Soviet Russia, recorded for the Office of War Information by FCC monitors, said: "The Red Army has entered nine countries: Poland, Finland, Romania, Bulgaria, Norway, Yugoslavia, Hungary, Czechoslovakia and Austria. The aims of the Red Army were the destruction of fascism and the safeguarding of democracy."

"It is not the aim of the Soviet Union to seize any of these territories, or to turn them into their sphere of interests. The USSR did not touch private property nor did it interfere with the form of government, provided it was democratic, which means that the people ruled."

PERUNA, WHICH MADE "GRANNY" FROLIC, IS AGAIN HIT BY F. T. C.

"After one drink of Peruna, my grandmother leaped in the air, cracked her heels together and hung by her knees from the chandelier."

That old "take-off" on Peruna testimonials was recalled when the Federal Trade Commission published its "complaint" against the "New Pe-Ru-Na."

The commission charged the manufacturers of that product with "false advertising that it will build up strength, energy and vigor because of its tonic properties."

It also charged that this patent medicine "contains a dangerous drug." The complaint does not say whether the "new" product still contains the alcohol which so invigorated grandma.

TRUTH ON BRITISH MENTAL HEALTH

Remember the reports of improved mental health among British people due to the war, which was supposed to have eradicated idleness and brought peace? Prof. David K. Henderson of Edinburgh's Royal Hospital for Mental and Nervous Disorders says it isn't so. One of the greatest authorities, he has presented a report to the government proving serious results of war stresses. One Londoner out of every 200 is a mental hospital patient, while generally fatigue and worry have taken a heavy toll.—(W.P.)

MARRIAGE DECLINE, DIVORCES GAIN

Statistics reflected rough going for an old family institution known as marriage.

There were 3,401 marriage licenses issued here this May, 103 fewer than in May, 1944.

And also this May, 1549 divorces were filed, bringing the 1945 total to date to 7,685. Only 7,211, or 7 per cent less, had been filed at the same time last year.

SURVIVE HARDSHIPS

The American Red Cross announces that over 99 per cent of American prisoners of war have survived their hardships in German prisons, and now are gradually returning home.

The report emphasizes that the chief victims of Nazi atrocities were Germans who refused to bow to Hitler and "slave workers" who offended their German masters.

We Were Liberated, Too

Some of our liberated Italian friends demand that the American and British get out of Italy. Italian Socialists would like to see us at the gangplank headed on our way out.

We fear that a great many of the liberated will soon be wishing to be liberated from their liberators. The liberators and the liberated will probably be surprised to know how many American soldiers also would like to be liberated to go home, and how many American civilians share the American soldiers' viewpoint.

Nothing is so easily worn out as a welcome. It is just human nature. We would feel the same way about it if we had been liberated.

All of which should remind us that we have liberators, too. Let's not turn into ingrates towards them.

If our armies in Europe hadn't fought so gallantly and finished the war so much sooner than Washington and Wall Street expected, the Wall Street manpower slavery bill regimenting Americans would have been passed. It is well to recall that this slavery measure was on the verge of getting over last winter when a German counter-attack broke through for a few days in the Ardennes.

Remember those awful tales of short ammunition, worn-out tanks and all that sort of bunk? They were put forth to stampede the country into compulsory labor, and it is a sad commentary upon the American people that so few saw through them.

Now see how false the claims for compulsory man-power have proved to be? The huge surplus of armies and munitions in Europe that is to be transferred to the Pacific confronts us with a transportation headache. It is said that there were enough munitions on hand V-E Day to have kept the war going on for months, but it took guts even to suggest as much last winter when the promoters of the man-power slavery regimentation bill were tagging the defenders of American liberty with every offensive label they could think up. They had so many senators and representatives cowed that if the war had not taken a change for the better they would have been successful within a few weeks. But our soldiers stopped all that when they smashed to the Rhine and the Krauts began to surrender. The ballyhoo for universal service went flatter than a pancake with no baking powder in it or butter to make it appetizing.

The American Army was truly an army for the liberation of Americans. Had it not been for G.I. Joe and his hard-hitting, swift-fighting buddies, we would by now be subject to bureaucratic orders telling us where to work, where to live, whom to work for, how much to work for and how long to work.—United Mine Workers Journal.

Conferences on Cooperatives

Illustrating visibly the claim that consumer cooperation can be common ground for bringing together all economic groups, 350 persons representing middle class and professional groups, ministers and church people, and trade unionists joined in a conference on the Church, Labor and Cooperatives at Philadelphia, on April 28.

While it did not seem feasible to the local committee to include farm groups in this half-day conference, Dr. Benson Y. Landis of the Federal Council, who acted as Chairman of the panel discussion, emphasized that 90 per cent of cooperatives are as yet composed of farmers; and Nelson Cruikshank who spoke for the American Federation of Labor also stressed this point, together with the usefulness of the cooperatives as a meeting ground between farmers and labor. Clinton Golden spoke forcefully for the CIO on Labor and Co-ops. The Hon. Jerry Coorhis of California, himself an ardent churchman, spoke movingly on "Consumers' Cooperatives, the People's Surest Defense."

The conference was under the sponsorship of the Federal Council's Committee on the Church and Cooperatives. Dr. J. Henry Carpenter, chairman of the Committee, presided, and James Myers, Executive Secretary of the Committee, promoted the conference, consulting on the program and securing the speakers. A large local sponsoring committee of church leaders and laymen, labor representatives, and liberals was in charge of arrangements under the very efficient leadership of David Richie, Director of the Philadelphia Friends Social Order Committee, who acted as secretary of the Committee. The conference was officially endorsed by both the AFL and the CIO of Philadelphia, thus providing a broad basis of cooperation.

UNRRA TO DELIVER 3,895,000 TONS OF RELIEF SUPPLIES TO EUROPE

Washington — In a report submitted recently to the committee on supplies of the United Nations Relief and Rehabilitation Administration, Roy F. Hendrickson, deputy director general for supplies, stated that preliminary estimates of supply and shipping requirements for the second half of 1945 to six liberated European countries receiving UNRRA assistance total 3,895,000 gross metric tons valued at \$913,000,000, to be supplied by contributing countries, including the United States.

This is more than three times as large as the program through June, when supplies delivered or on their way to countries receiving UNRRA assistance will have totalled 1,229,113 metric tons valued at \$256,300,000." Mr. Hendrickson said in his statement as relayed to the Office of War Information.

Out of the 3,895,000 tons of supplies from July through December 1945, if the quantities can be obtained, Albania would receive 91,000 metric tons valued at \$13,000,000; Czechoslovakia 884,000 tons valued at \$196,000,000; Greece 1,034,000 tons valued at \$171,000,000; Italy 99,000 tons valued at \$29,000,000; Yugoslavia 858,000 tons valued at \$242,000,000; and Poland 929,000 tons valued at \$256,000,000, the Hendrickson report revealed.

"What will actually be shipped and when it will be shipped," Mr. Hendrickson pointed out, "will depend on a number of factors, including availability of supplies and shipping, port facilities and transport facilities to carry them inland." In the last analysis, he declared, "the success of the program will depend on the extent to which UNRRA will receive the full and unequivocal support of its members, especially of the major supplying governments."

By the end of June, the report sets forth, the relief and rehabilitation supplies financed by UNRRA and delivered or on their way to the countries requiring UNRRA's financial assistance will amount to 1,220,000 tons distributed as follows: Czechoslovakia 76,743 tons valued at \$28,600,000; Greece 786,138 tons valued at \$132,400,000; Italy 76,630 tons valued at \$13,400,000; Yugoslavia 199,001 tons valued at \$47,900,000; Poland 88,938 tons valued at \$33,400,000; and UNRRA camps in the Middle East 1,663 tons valued at \$600,000. In addition, approximately \$10,000,000 worth of supplies were procured directly from the military nearest to the Middle East camps, while supplies were also delivered for the emergency relief program in western Europe, and medical supplies and seed have been shipped to China.

TILTS LID ON WAGES

An employer who wishes to boost the wages of his workers to 55 cents an hour may do so now without obtaining National War Labor Board approval.